

Dosarul nr.3ra-1129/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – G. Cazacu

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău –A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc

ÎNCHEIERE

16 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca- Doneva
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Oleg Gladîș, reprezentat de avocatul Constantin Lazari,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Oleg Gladîș împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de către Oleg Gladîș împotriva hotărârii din 12 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

constată:

La 20 decembrie 2018 și la 03 aprilie 2019 Oleg Gladîș, reprezentat de avocatul Constantin Lazari, a depus cereri de chemare în judecată, concretizate ulterior împotriva Serviciului Fiscal de Stat, prin care a solicitat în final anularea parțială a deciziei privind inițierea controlului nr. D1CF-32951/25 din 25 octombrie 2018 în partea ce ține de fraza „din 01 ianuarie 2014 – 30 septembrie 2018”, anularea deciziei nr. 397 din 22 noiembrie 2018 cu privire la respingerea contestației depuse împotriva deciziei privind inițierea controlului nr. D1CF-32951/25 din 25 octombrie 2018, anularea parțială a deciziei nr. 327 din 12 decembrie 2018 asupra cazului de încălcare a legislației fiscale comise de notarul Oleg Gladîș, în partea aplicării și încasării amenzii în mărime de 6 000 lei și anularea deciziei nr. 59 din 28 februarie 2019 pe marginea contestației împotriva deciziei nr. 327 din 12 decembrie 2018. (f.d. 2-10,48-50, vol.I, f.d. 4-15, vol.II)

Prin încheierea din data de 15 august 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-au conexas cauzele de contencios administrativ într-o singură procedură.

În motivarea acțiunilor notarul Oleg Gladîș a indicat că Serviciului Fiscal de Stat a emis decizia privind inițierea controlului nr. D1CF-32951/25 din 25 octombrie 2018 la Biroului notarial Oleg Gladîș pe perioada de la 01 ianuarie 2014 până la 30 septembrie 2018.

În opinia reclamantului în textul deciziei privind inițierea controlului nr. D1CF-32951/25 din 25 octombrie 2018, la codul ECO 142220 urma să fie indicată doar perioada 01 ianuarie 2018-30 septembrie 2018, dar nu și alte perioade, anterioare datei de 01 ianuarie 2018.

Nefiind de acord cu perioada pentru care a fost dispus efectuarea controlului și anume până la data 01 ianuarie 2018, Oleg Gladîș a depus contestație.

Prin decizia nr. 397 din 22 noiembrie 2018 Serviciul Fiscal de Stat a respins contestația și a menținut decizia privind inițierea controlului nr. DICF-32951/25 din 25 octombrie 2018.

În susținerea ilegalității deciziei privind inițierea controlului nr. DICF-32951/25 din 25 octombrie 2018 și a deciziei nr. 397 din 22 noiembrie 2018 cu privire la respingerea contestației Oleg Gladîș a indicat că potrivit Legii privind declararea voluntară și stimularea fiscală, nr. 180 din 26 iulie 2018, organele cu atribuții de administrare fiscală nu vor efectua controale asupra corectitudinii calculului, declarării privind achitarea impozitelor, taxelor și a altor plăți aferente bugetului de stat, bugetelor unităților administrativ-teritoriale, a contribuțiilor de asigurări sociale de stat primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru perioadele fiscale de până la 01 ianuarie 2018. Totodată a menționat că, conform art. 6 din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, taxa de stat pentru îndeplinirea actelor notariale se varsă de solicitant sau de persoana care desfășoară activitate notarială la bugetul de stat, deci aceasta se atribuie la plăți aferente bugetului de stat.

În acest context notarul Oleg Gladîș a susținut că organul fiscal nu era îndreptățit să efectueze controlul fiscal pentru perioada fiscală anterior datei de 01 ianuarie 2018.

Argumentarea juridică a Serviciului Fiscal de Stat precum că este în drept să efectueze verificări a corectitudinii calculării plăților non fiscale și respectării prevederilor altor acte normative, care nu sunt reglementate de legislația fiscală, pentru perioadele fiscale de până la 01 ianuarie 2018, a fost criticată de Oleg Gladîș, care a menționat că nerespectarea unei reguli de fond are o importanță mai mare decât nerespectarea unei reguli de formă, motiv pentru care cauzele de nulitate a actelor administrative pot fi structurate după cum ele vizează condiții de fond (stabilite prin norme de drept administrativ material) sau condiții de formă (stabilite prin norme de drept administrativ procesual). Susținând că, nerespectarea unor condiții de fond privind conținutul actului va atrage nulitatea absolută a actului administrativ, iar nerespectarea unor condiții de formă va determina nulitatea relativă a acestuia.

În acest context reclamantul a indicat că nulitatea absolută intervine când se încalcă o condiție de legalitate de mare importanță, stabilită expres în Lege, în funcție de dispozițiile normelor juridice care conturează regimul juridic al actului administrativ în discuție. Anulabilitatea (nulitatea relativă) intervine pentru nerespectarea unei condiții de legalitate de mică importanță.

Notarul Oleg Gladîș a mai menționat că inspectorii principali au efectuat controlul fiscal la fața locului prin metoda verificării tematic pe perioada de activitate 01 ianuarie 2014 – 30 septembrie 2018, fiind întocmit actul de control fiscal nr. 5 – 688844 din 12 noiembrie 2018, concluzionând în pct. 1 încălcarea de către Oleg Gladîș a legislației fiscale prin neprezentarea informației documentelor aferente taxei de stat pentru anii 2014 – 2017.

Urmare a efectuării controlului Serviciul Fiscal de Stat a emis decizia nr. 327 din 12 decembrie 2018 asupra cazului de încălcare a legislației fiscale comise de notarul Oleg Gladîș, prin care s-a calculat și încasat la bugetul de stat taxa de stat în mărime de 3 669,10 lei, care nu a fost calculată și transferată la buget pentru executarea acțiunilor notariale în perioada fiscală 01 ianuarie 2018-30 septembrie 2018, s-a aplicat amendă în mărime de 3 669,10 lei, pentru încălcarea prevederilor art. 6 din Legea privind taxa de stat pentru perioada verificată 01 ianuarie 2018-30 septembrie 2018,

s-a aplicat și încasat amendă pentru încălcarea legislației fiscale în mărime de 6 000 lei pentru împiedicarea controlului fiscal prin neprezentarea informațiilor și documentelor aferente perioadei 01 ianuarie 2014 – 31 decembrie 2017 și în mărime de 50 000 lei pentru prezentarea informației neautentice privind contractele autentificate notarial pe parcursul A/2014-A/2017.

Nefiind de acord parțial cu decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 327 din 12 decembrie 2018 asupra cazului de încălcare a legislației fiscale, Oleg Gladîș a depus contestație, prin care a solicitat anularea amenzii în mărime de 6 000 lei pentru împiedicarea controlului fiscal prin neprezentarea informațiilor și documentelor aferente perioadei 01 ianuarie 2014 – 31 decembrie 2017.

Prin decizia nr. 41 din 07 februarie 2019 Serviciul Fiscal de Stat a prelungit termenul de examinare a contestației împotriva deciziei nr. 327 din 12 decembrie 2018, menționându-se că, în scopul adoptării unei decizii juste este necesară prelungirea termenului de examinare a contestației.

Prin decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 59 din 28 februarie 2019 s-a respins contestația pe marginea deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 327 din 12 decembrie 2018 asupra cazului de încălcare a legislației fiscale.

În susținerea ilegalității deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 327 din 12 decembrie 2018 asupra cazului de încălcare a legislației fiscale, Oleg Gladîș a indicat că în cadrul controlului a fost obligat să prezinte la prima cerere a persoanelor cu funcții de răspundere ale organelor cu atribuții de administrare fiscală, informațiile și documentele aferente taxei de stat, care stau la baza verificării corectitudinii calculării și achitării acesteia pentru perioadele fiscale 01 ianuarie 2014-31 decembrie 2017, perioadă care în opinia recurentului organul fiscal nu era îndreptățit prin lege de a efectua controlul.

Astfel, lipsa dreptului Serviciului Fiscal de Stat de a efectua controlul corectitudinii calculului și achitării taxei de stat pentru perioada de până la 01 ianuarie 2018 duce la lipsa dreptului de a aplica amenda în mărime de 6 000 lei pentru neprezentarea informațiilor și documentelor ce se referă la taxa de stat pentru această perioadă.

Mai mult, Serviciul Fiscal de Stat, nu a combătut argumentarea juridică, expusă în contestație de către notarul Oleg Gladîș, ce ține de faptul că, taxa de stat face parte din categoria de alte plăți, care se achită la bugetul de stat, iar Legea privind declararea voluntara și stimularea fiscală a prevăzut expres că organele cu atribuții de administrare fiscală nu vor efectua controale asupra corectitudinii calculului, declarării și achitării impozitelor, taxelor și a altor plăți aferente bugetului de stat, pentru perioadele fiscale de până la 01 ianuarie 2018.

Prin hotărârea din data de 12 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani s-a respins acțiunea înaintată de către Oleg Gladîș împotriva Serviciului Fiscal de Stat ca neîntemeiată. (f.d. 87,89-92, vol.I)

La 24 decembrie 2019, în termen, avocatul Constantin Lazari în interesele lui Oleg Gladîș, a declarat apel nemotivat, iar la 15 ianuarie 2020 apel motivat împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din data de 12 decembrie 2019, solicitând casarea integrală a hotărârii, cu emiterea unei noi decizii privind admiterea acțiunii. (f.d. 96-97, vol.I)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 07 octombrie 2020 a respins apelul depus de către Oleg Gladîș împotriva hotărârii din data de 12 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani. (f.d.137,138-153, vol. I)

Instanțele de judecată au concluzionat că cererea de chemare în judecată depusă de către Oleg Gladîș este neîntemeiată, ori pentru perioada anterioară datei de 01 ianuarie 2018 organele cu atribuții de administrare fiscală aveau dreptul să efectueze verificări a corectitudinii calculării și achitării taxei de stat prevăzută de Legea taxei de stat nr. 1216-XII din 03 decembrie 1992, deoarece aceasta nu este o taxă fiscală și nu este reglementată de legislația fiscală.

Argumentul lui Oleg Gladîș precum că în baza Legii privind declararea voluntară și stimularea fiscală, nr. 180 din 26 iulie 2018, organele cu atribuții de administrare fiscală nu avea dreptul de a efectua controale/verificări, asupra calculării, declarării și achitării, taxelor și a altor plăți aferente bugetului de stat, pentru perioada fiscală de până la 01 ianuarie 2018 a fost respins de instanțele de judecată, deoarece persoana care desfășoară activitate notarială, percepe și transferă la bugetul de stat taxa de stat din numele persoanelor fizice sau juridice solicitante a acțiunilor notariale, care nu constituie plată aferentă bugetului de stat. Respectiv, în sarcina notarilor este pusă obligația de asigurare a vărsării integrate și în termen la bugetul de stat a taxei de stat achitată de solicitantul acțiunii notariale, pe când art. 16, din Legea nr. 180 din 26 iulie 2018 la care face trimitere Oleg Gladîș, se referă la persoana-contribuabil, care are obligația de calculare, declarare și achitare a impozitelor, a taxelor și altor plăți aferente bugetului de stat.

În acest context instanțele de judecată au conchis că Serviciul Fiscal de Stat după intrarea în vigoare a Legii privind declararea voluntară și stimularea fiscală, nr. 180 din 26 iulie 2018, era în drept să efectueze verificarea corectitudinii calculării și achitării taxei de stat pentru perioada anterioară datei de 01 ianuarie 2018. Acest drept este stipulat la art.6, alin.(3) din Codul fiscal, care prevede că alte plăți efectuate în limitele relațiilor reglementate de legislația nefiscală nu fac parte din categoria plăților obligatorii, denumite impozite și taxe, iar art.1 din Legea privind taxa de stat nr.1216-XII indică că, taxa de stat este suma percepută de către organele de stat, împuternicite special pentru acest fapt, de la persoanele fizice și juridice, în ale căror interese sunt exercitate acțiuni sau eliberate documente de importanță juridică.

Cu referire la argumentele invocate de către Oleg Gladîș cu privire la ilegalitatea deciziilor Serviciului Fiscal de Stat nr. 327 din 12 decembrie 2018 asupra cazului de încălcare a legislației fiscale în partea aplicării și încasării amenzii în mărime de 6 000 lei și nr. 59 din 28 februarie 2019 pe marginea contestației depuse, instanțele de judecată au menționat că însuși Oleg Gladîș nu neagă faptul că în cadrul controlului, în baza art. 8 alin. (2) lit. f) din Codul fiscal, a fost obligat să prezinte la prima cerere a persoanelor cu funcții de răspundere ale organelor cu atribuții de administrare fiscală, informațiile și documentele aferente taxei de stat, care stau la baza verificării corectitudinii calculării și achitării acesteia pentru perioada fiscală 01 ianuarie 2014-31 decembrie 2017.

Astfel, în temeiul art.253, alin.(1) din Codul fiscal Oleg Gladîș a fost sancționat cu amendă în mărime de 6 000 lei, deoarece a împiedicat efectuarea controlului fiscal, prin neprezentarea persoanelor cu funcții de răspundere ale organelor cu atribuții de administrare fiscală, a informațiilor și documentelor aferente perioadei fiscale 01 ianuarie 2014-31 decembrie 2017, ce se referă la taxa de stat.

Mai mult, art. 7, alin. (2) lit. e) din Legea cu privire la organizarea activității notarilor nr. 69 din 14 aprilie 2016 stipulează că informațiile cu privire la actele notariale îndeplinite se pun la dispoziția Serviciului Fiscal de Stat, prevedere care în timpul controlului nu a fost respectată de notarul Oleg Gladîș.

Împotriva deciziei instanței de apel a depus recurs Oleg Gladîș, reprezentat de avocatul Constantin Lazari, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea cererii de chemare în judecată. (f.d.155-157,165-176, vol.I)

În motivarea recursului Oleg Gladîș, reprezentat de avocatul Constantin Lazari, a indicat că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material, nu au fost dovedite circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, iar concluzia instanței expuse în decizie este în contradicție cu circumstanțele cauzei.

Recurentul a susținut că instanța de apel a interpretat eronat Legea privind declararea voluntară și stimularea fiscală, nr. 180 din 26 iulie 2018, care prevede expres că nu va fi supusă controlului perioada de până la 01 ianuarie 2018 referitor la corectitudinea calculului, declarării și achitării impozitelor, taxelor și a altor plăți aferente bugetului de stat. Principiul de bază al interpretării dreptului prevede că legea trebuie interpretată în sensul aplicării ei, dar nu invers.

Oleg Gladîș a menționat că taxa de stat este reglementată de Legea taxei de stat nr. 1216 – XII din 03 decembrie 1992, care face parte din legislația nefiscală, totodată taxa de stat încasată de persoanele care desfășoară activitate notarială se încadrează la art. 6, alin. (3) din Codul fiscal și anume „alte plăți”, deci o altă interpretare este inadmisibilă, fiind contrară voinței legiuitorului.

În acest context recurentul a susținut că taxa de stat încasată de persoanele care desfășoară activitate notarială, se referă indubitabil la compartimentul de „alte plăți”, prin urmare Serviciul Fiscal de Stat nu era în drept să efectueze controlul anterior date de 01 ianuarie 2018.

Recurentul a considerat ca fiind greșită concluzia instanței de apel precum că notarul ar transfera la buget de stat taxa de stat din numele solicitantului, ori persoana care desfășoară activitate notarială din nume propriu varsă taxa de stat la bugetul de stat cel târziu în ziua lucrătoare următoare celei în care a fost îndeplinit actul notarial și doar în cazul în care solicitantul a plătit taxa de stat notarului.

La 02 decembrie 2020 Serviciul Fiscal de Stat a depus referință la recursul înaintat de către Oleg Gladîș, reprezentat de avocatul Constantin Lazari, prin care a solicitat respingerea recursului, menționând că taxa de stat este reglementată de Legea taxei de stat și nu de legislația fiscală, respectiv, taxa de stat are caracter non fiscal și se supune verificării pentru perioada de până la 01 ianuarie 2018, în modul general stabilit de legislația fiscală.

De asemenea a mai indicat că art.31, alin.(3) din Legea nr.1453 cu privire la notariat din 08 noiembrie 2002 și art.6 din Legea nr. 1216-XII privind taxa de stat din 03 decembrie 1992, prevede că persoanele care desfășoară activitate notarială varsă taxa de stat încasată pentru servicii notariale la bugetul de stat cel târziu în ziua lucrătoare următoare celei în care a fost îndeplinit actul notarial, respectiv, în sarcina notarilor este pusă obligația de asigurare a vărsării integrale și în termen a taxei de stat percepute de la persoanele fizice și juridice solicitanți ai prestării de servicii notariale.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 07 octombrie 2020.

Dispozitivul deciziei a fost notificat avocatului Constantin Lazari, prin intermediul poștei electronice la data de 12 octombrie 2020. (f.d. 194, vol.I)

La 06 noiembrie 2020, în termen, Oleg Gladîș, reprezentat de avocatul Constantin Lazari, a depus recurs nemotivat împotriva deciziei instanței de apel. (f.d. 155-157, vol.I)

Decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2020 a fost notificată avocatului Constantin Lazari, prin intermediul poștei electronice la data de 10 noiembrie 2020. (f.d. 161, vol.I)

Oleg Gladîș, reprezentat de avocatul Constantin Lazari, în termen, la 19 noiembrie 2020 a depus la Curtea Supremă de Justiție recursul motivat. (f.d. 165-176, vol.I)

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art.246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art.246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).Din analiza acestor prevederi rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Instanța de recurs menționează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de

contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de Oleg Gladîș, reprezentat de avocatul Constantin Lazari este inadmisibilă.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul, înaintat de către Oleg Gladîș, reprezentat de avocatul Constantin Lazari, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca – Doneva

judecătorii

Victor Burduh

Maria Ghervas